

Universitet och högskolor

Benämning av magisterexamen med ämnesdjup och magisterexamen med ämnesbredd och deras engelska översättningar

SUHF har genom skrivelse till universitet och högskolor 1998-05-07 överlämnat beslut av SUHF:s förbundsårsamling gällande svenska benämningar och översättningar av generella examina.

SUHF har genom en arbetsgrupp hösten 2001 låtit utarbeta förslag till benämningar av magisterexamen med ämnesdjup och magisterexamen med ämnesbredd och deras engelska översättningar. Förslaget har remitterats till universitet och högskolor. Ett resultat av remissomgången är att ett beslut i frågan tills vidare inte bör omfatta examina inom det konstnärliga området.

Den i högskoleförordningen föreskrivna samrådsskyldigheten med Högskoleverket har nyligen fullgjorts genom SUHF. Högskoleverket har inte några invändningar mot förslaget.

Med hänvisning till ovanstående beslutar SUHF om följande rekommendation. 1998 års rekommendation kompletteras med arbetsgruppens förslag. Beslutet gäller inte magisterexamina inom det konstnärliga området.

Arbetsgruppens förslag 2002-01-02 bifogas detta beslut.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad ordförande efter föredragning av generalsekreteraren. I beslutet har också deltagit vice ordföranden, rektor Bo Sundqvist.

Christina Ullenius

Lars Ekholm

Benämningar på magisterexamen (med ämnesdjup och med ämnesbredd) och deras engelska översättningar

1 Bakgrund

Enligt gällande högskoleförordning (SFS 1993:100 med ändring 2001:738) får en översättning av examensbenämningen till ett eller flera språk anges i examensbeviset. Den skall återspegla utbildningens längd och nivå (fördjupning). Den enskilda högskolan beslutar om översättningen, i den mån inte något annat är föreskrivet i bilaga 2 till högskoleförordningen (= examensordningen). Högskolan skall därvid beakta vikten av enhetlighet, samråda med Högskoleverket och ta särskild hänsyn till dess synpunkter.

SUHF har sedan senare delen av 1990-talet medverkat till enhetligheten och samordnat medlemmarnas samråd med Högskoleverket när det gäller först översättningen till engelska av benämningar på yrkesexamina och därefter såväl utformningen på svenska som översättningen till engelska av benämningar på generella examina. Därigenom har vissa principer för översättning knätsats. Dessa rubbas inte genom den nu aktuella arbetsgruppens förslag - detta har ej heller varit dess uppdrag.

Sålunda har SUHF 1998-03-19, bekantgjort och bekräftat genom skrivelse 1998-05-07 (dnr 20/97), beslutat rekommendera universitet och högskolor att använda vissa benämningar på och vissa engelska översättningar av generella examina, inkl magisterexamen. Regeringen har därefter genom SFS 2001:738 föreskrivit om benämningen "Magisterexamen (Master of ...)", vilket i sig inte påverkar förutsättningarna för SUHF:s rekommendation.

Emellertid har regeringen, också genom SFS 2001:738, föreskrivit att en ny "variant" av magisterexamen skall inrättas fr o m 2001-11-01, nämligen "magisterexamen med ämnesbredd", varvid den tidigare magisterexamen benämns "magisterexamen med ämnesdjup". Därför har SUHF:s arbetsutskott 2001-10-16 beslutat tillsätta en ny arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag till översättning till engelska av den nya magisterexamen med ämnesbredd. Till ledamöter har utsetts professor Gunnel Engwall, Stockholms universitet (ordförande), byråchef Einar Lauritzen, Uppsala universitet och rektors rådgivare Jörgen Sjöberg, Chalmers Tekniska Högskola. Arbetsgruppen har verkat via epost och telefon och har dessutom sammanträffat vid ett tillfälle.

2 Den nya arbetsgruppens tolkning av uppdraget; arbetsmetod

Arbetsgruppen har tolkat uppgiften så att den - inom ramen för de principer för översättningar som tidigare utformats - i det följande presenterar ett förslag till förändringar i nu gällande rekommendationer avseende magisterexamen i fråga om såväl svenska benämningar som engelska översättningar för att ta hänsyn till den nya situationen med två "varianter" av magisterexamen.

Under arbetets gång har en förfrågan om hur nu gällande rekommendationer tillämpas vid universitet och högskolor riktats till yrkeskategorin examenshandläggare.

3 Utgångspunkter och motiv för arbetsgruppens förslag till förändringar i nu gällande rekommendationer

Arbetsgruppen har inte funnit det vare sig möjligt eller meningsfullt att skapa direkta översättningar till engelska av begreppen "magisterexamen med ämnesdjup" resp "magisterexamen med ämnesbredd". Inte heller har arbetsgruppen kunnat finna några helt nya modeller för svenska benämningar på och engelska översättningar av magisterexamen. Arbetsgruppen har i stället inriktat sig på att försöka åskådliggöra det nya inslag som "magisterexamen med ämnesbredd" utgör i examensordningen genom att anpassa de hittills gällande, mycket flexibla rekommendationerna för svensk benämning på och engelsk översättning av magisterexamen till den nya situationen med två varianter.

En viktig utgångspunkt har därvid varit att regeringen i fråga om "magisterexamen med ämnesdjup" föreskriver att *examens huvudsakliga inriktning* skall anges i examensbeviset, medan det i examensbevis avseende "magisterexamen med ämnesbredd" skall anges *vilken inriktning som utbildningen avser*. Detta återspeglar enligt arbetsgruppens mening vad regeringen i prop 2001/02:15 (Den öppna högskolan) anger vara avsikten med nyordningen, nämligen att komplettera den hittillsvarande magisterexamen med en inriktning som är mer anpassad till arbetsmarknadens behov av specialutbildad arbetskraft, i regel erbjuden som en sammanhållen kurs som har en anknytning till tidigare utbildning.

Den anpassning av de hittills gällande rekommendationerna som arbetsgruppen stannat för är att *reservera* användningen av s k förled (ekonomie, farmacie, filosofie etc) och deras engelska översättningar (of Science, of Science in ..., of ... Science) för "magisterexamen med ämnesdjup" och samtidigt *rekommendera* att förled används för samtliga "magisterexamina med ämnesdjup", även i de fall detta hittills inte gjorts. Användningen av s k efterled och deras översättningar berörs inte.

Samtidigt föreslår arbetsgruppen att sk förled och deras översättningar *inte* skall användas i fråga om ”magisterexamen med ämnesbredd”. Dessa bör definieras *endast* genom ett efterled som på såväl svenska som engelska beskriver den berörda påbyggnadsutbildningens inriktning, t ex Magisterexamen i humanitært biståndsarbete/Degree of Master of Humanitarian Assistance, Magisterexamen i öststatskunskap/Degree of Master of East European Studies, Magisterexamen i dator- och mediakommunikation/Degree of Master of Computer and Media Communication.

Arbetsgruppens motiv för att föreslå just denna förändring i de hittillsvarande rekommendationerna är dels att det genom den ovannämnda enkäten framkommit att universitet och högskolor redan försett det stora flertalet magisterexamina med förled varför förslaget att förse samtliga ”magisterexamina med ämnesdjup” med ett sådant inte bör vara alltför svår genomförbart, dels att förledet som sådant genom sin tydliga fakultetsanknytning passar bra för en ”magisterexamen med ämnesdjup” medan det å andra sidan kan uppfattas som alltför snävt för en ”magisterexamen med ämnesbredd”, vars karaktär ofta kan komma att bli mera ämnesövergripande.

4 Förslag till förändringar i gällande rekommendationer avseende benämningar av generella examina och deras engelska översättningar

Arbetsgruppen föreslår att gällande rekommendationer modifieras i enlighet med följande principer:

Den huvudsakliga inriktningen av magisterexamen med ämnesdjup anges genom en examensbenämning innefattande ett förled och – enligt resp högskolas närmare bestämmande – ett efterled. Översättningar till engelska görs enligt hittillsvarande rekommendationer. Enda förändringen är att alla magisterexamina med ämnesdjup skall förse med förled.

Den inriktning som utbildningen för magisterexamen med ämnesbredd avser anges genom en examensbenämning innefattande endast ett efterled. Förled används ej. Efterledet skall ange inriktningens närmare innehåll och ges en direkt översättning till engelska.

Arbetsgruppen överlämnar härmed sitt förslag till förändring i gällande rekommendationer och föreslår att SUHF, efter remissbehandling, så fort det kan ske överlämnar dessa till Högskoleverket för samråd för att därefter ta slutlig ställning till hur rekommendationerna till medlemmarna skall utformas.

Gunnel Engwall
Ordförande

Einar Lauritzen

Jörgen Sjöberg

